

МЕТОДИ ЗА СЪСТАВЯНЕ НА ТАБЛИЦИ ЗА ЖЕНИТБЕНОСТ ПО ВРЕМЕ И СЛЕД ПРЕБРОЯВАНИЯТА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Проф. Божидар Русев*

РЕЗИЮМЕ *Предложени са два метода за съставяне на таблици за женитбеност - за периоди около преброяванията и след преброяванията. Разгледани са и два подхода за оценка на неомъжваните жени, доживяващи до x-та си годишнина. Таблицата за 2000-2001 г. е съставена и по данни от преброяването към 1.03.2001 г., а таблицата за 2004-2005 г. се основава на "придвижване" на неомъжваните жени по възраст към 1.01.2005 г. чрез система от вероятности.*

1. ТЕОРЕТИЧНА ПОСТАНОВКА

Браковете като демографски събития и брачността като процес са едни от основните фактори, които обуславят възпроизводството на населението. Това обяснява и засиления интерес към тяхното изучаване. Последното се възприема не само като методология, но и като конкретна изследователска практика. И двата аспекта на изследването са предпоставка за вземане на подходящи управленски решения в тази насока.

Едни от често използваните изследователски средства в демографията са демографските таблици. Добре известно е, че те са незаменимо средство за статистически анализ на демографските събития и свързаните с тях демографски процеси. Такива са и таблиците за брачност, и в частност таблиците за женитбеност, с помощта на които се изследват закономерностите на повъзрастовата брачност при сключване на първите бракове сред женското население. На изучаване могат да бъдат подложени не само неомъжваните жени, но също и неомъжваните мъже. В случая обект на изследване са неомъжваните жени, тъй като те са по-непосредствено свързани с възпроизводството на населението. Известно е, че първите бракове са преобладаващата част от сключваните бракове. При жените те са около 90%.

Преимуществото на демографските таблици, в т.ч. и на таблиците за женитбеност, е, че като инструмент на анализа те не се влияят от смущаващото въздействие на възрастовата структура на населението. В този смисъл таблиците за женитбеност отразяват чистото проявление на повъзра-

* Д-р, професор в Университета за национално и световно стопанство - София, катедра "Статистика и иконометрия"; e-mail: bojidar.rusev@gmail.com .